

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE

Fakulta ekonomiky
a manažmentu

Centrum pedagogiky
a psychologického poradenstva

PaedDr. Tímea Šeben Zatlková, PhD.

**Pedagogická prax pre študentov
doplňujúceho pedagogického štúdia
na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite
v Nitre**

Nitra 2020

Vydala Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
vo Vydavateľstve SPU

Autorka: PaedDr. Tímea Šeben Zatlková, PhD. (4,71 AH)
Centrum pedagogiky a psychologického poradenstva
FEM, SPU v Nitre

Recenzenti: PaedDr. Nad'a Bizová, PhD.
prof. PhDr. Erich Petlák, CSc.

Schválila rektorka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre dňa 2. 11. 2020
ako skriptá pre študentov SPU.

Publikácia vyšla s podporou grantu KEGA 033SPU-4/2019.

© T. Šeben Zatlková, Nitra 2020

ISBN 978-80-552-2239-4

Obsah

Úvod.....	5
1 Teoretické východiská problematiky pedagogickej praxe.....	7
1.1 Profesijné kompetencie učiteľa	7
1.2 Prax.....	9
1.2.1 Pedagogická prax ako súčasť štúdia na vysokej škole	11
1.3 Reflexia pedagogickej praxe a sebareflexia	12
1.4 Elektronické dištančné vzdelávanie - súčasť pedagogických praxí v mimoriadnej situácii	15
2 Pedagogická prax ako súčasť programov Doplňujúceho pedagogického štúdia akreditovaných na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre	21
2.1 Profil absolventa doplňujúceho pedagogického štúdia	24
2.2 Predmety pedagogickej praxe v študijnom pláne DPŠ	27
2.2.1 Obsah predmetu Hospitačná prax v predmetoch profesijnej prípravy.....	28
2.2.2 Obsah predmetu Výstupová prax v predmetoch profesijnej prípravy.....	29
2.3 Zoznam cvičných škôl Centra pedagogiky a psychologického poradenstva Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre	30
3 Pokyny k realizácii pedagogickej praxe študentov Doplňujúceho pedagogického štúdia na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre	33
4 Dokumentácia pedagogickej praxe.....	36
4.1 Formuláre dokumentov k hospitačnej pedagogickej praxi	37
4.2 Formuláre dokumentov k výstupovej pedagogickej praxi	43
5 Ukážky denníka pedagogickej praxe	50
6 Záver.....	89
Použitá literatúra	90
Príloha A	93

Úvod

V súčasnom období sa požiadavky na pripravenosť učiteľov rapídne menia či už ide o ich odbornú alebo pedagogickú pripravenosť a súčasne na nich pôsobia celospoločenské potreby, ktoré nie sú vždy ľahko predvídateľné (napr. krízové celospoločenské situácie, neštandardné pedagogické situácie v školách apod.). Teoretická zložka v príprave učiteľov je nevyhnutný základ, avšak pedagogické majstrovstvo sa rozvíja až reálnymi skúsenosťami a praktickou činnosťou v skutočných podmienkach výchovno-vzdelávacieho procesu. Pri nadobúdaní praktických učiteľských zručností a návykov má nenahraditeľný význam pedagogická prax na konkrétnej cvičnej škole, počas ktorej si študenti - adeпти učiteľstva otestujú svoju spôsobilosť pre prácu so žiakmi. Uvedené platí najmä v prípade študentov v dennej forme štúdia v programoch doplňujúceho pedagogického štúdia (DPŠ), ktorí sú prvý krát až v rámci pedagogickej praxe v 3. semestri ich štúdia konfrontovaní s realitou učiteľskej profesie. Dovtedy mali študenti skúsenosti prevažne z opačnej strany „katedry“ v pozícii žiaka, študenta, ale nástup na pedagogickú prax často odhalí nielen teoretickú pripravenosť ale aj osobnostnú výbavu adepta pre zvolenú učiteľskú profesiu. V prípade študentov v externej forme štúdia je situácia o niečo jednoduchšia, keďže viacerí z nich nastupujú na DPŠ už z reálneho prostredia stredných škôl pre splnenie legislatívne vymedzených kvalifikačných požiadaviek, prípadne majú už aj iné pracovné skúsenosti. Na druhej strane to však neznamená, že sú už dostatočne pripravení pre učiteľskú profesiu.

Zvyšovanie kvality učiteľskej profesie je možné primárne identifikovaním a rozvíjaním všeobecných a predmetových kompetencií, ktoré učelia a kandidáti učiteľstva získavajú v rámci pregraduálnej a postgraduálnej učiteľskej prípravy. O profesijných kompetenciách sa v súčasnosti u nás často diskutuje vo vzťahu k potrebám zabezpečiť kvalitnú učiteľskú prípravu a tiež sa objavujú názory na potrebu konštruovať rôzne nové modely vysokoškolskej prípravy učiteľov. Permanentne sa diskutuje najmä o obsahovej náplni štúdia učiteľstva, predovšetkým o podiele teoretickej a praktickej zložky. Pedagogická prax a rozvíjanie profesijných kompetencií učiteľa sa môže kvalitne realizovať iba v tesnej väzbe na teoretické poznatky získané štúdiom jednotlivých odborných, pedagogických a psychologických disciplín. Koncept reflexívnej praxe sa zároveň stáva nosným modelom pre koncipovanie praktickej prípravy budúcich učiteľov na vysokých školách a univerzitách. Učiteľské vzdelávanie je tradične tvorené štyrmi základnými oblasťami: 1. odborné vzdelávanie; 2. pedagogicko-psychologická zložka; 3. odborno-predmetová zložka; 4. pedagogická prax. Z uvedeného vyplýva, že nevyhnutnou súčasťou prípravy na učiteľské povolanie je praktická príprava, ktorá je determinovaná úrovňou pedagogickej praxe (Šeben Zaťková, 2018).

Predkladaná publikácia *Pedagogická prax pre študentov Doplňujúceho pedagogického štúdia na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre* je určená pre podporu realizácie predmetov Hospitačná prax v predmetoch profesijnej prípravy a Výstupová prax v predmetoch profesijnej prípravy, ktoré sú zabezpečované Centrom pedagogiky a psychologického poradenstva FEM SPU v Nitre. Uvedené predmety sú súčasťou študijného plánu DPŠ a sú odrazom kvality psychologickéj a metodickéj pripravenosti študentov DPŠ v dennej i externej forme štúdia.

Hlavným zámerom publikácie je napomôcť študentom k lepšej orientácii v rámci prípravy a priebehu pedagogickej praxe na cvičných školách. Publikácia je súčasne metodickou podporou pre vypracovanie podkladov k udeleniu hodnotenia v rámci vyššie uvedených predmetov. Súčasťou textu sú okrem vymedzenia vybraných teoretických východísk a základných pojmov aj pokyny k realizácii praxe, vzory požadovaných formulárov k vyplneniu počas realizácie praxe a ukážky denníka pedagogickej praxe, ktorý študenti po

individuálnom vypracovaní predkladajú i na záverečnej skúške na získanie pedagogickej spôsobilosti. Precízne spracovaný denník z praxe je súčasne pomôckou, ktorú môžu študenti spoločne so záverečnou prácou DPŠ v rámci záverečnej skúšky použiť. Viaceré pedagogické otázky, ktoré sú v rámci pedagogickej praxe aplikované sú riešené aj v rámci štúdia v ďalších predmetoch DPŠ a sú súčasťou iných publikácií, preto neboli do tohto textu zahrnuté.

Veríme, že táto publikácia splní svoj zámer a to, že skvalitní pripravenosť študentov na realizáciu pedagogických praxí a uľahčí prácu cvičných učiteľov s praktikantmi. Text vznikol na základe viacročných skúseností autorky so zabezpečovaním pedagogických praxí študentov Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a súčasne nadväzuje na tradíciu vydávania učebných textov pre podporu štúdia budúcich učiteľov na Centre pedagogiky psychologického poradenstva FEM SPU v Nitre.

Nitra, 2020

Autorka

Autorka	PaedDr. Tímea Šebeň Zat'ková, PhD.
Názov	PEDAGOGICKÁ PRAX PRE ŠTUDENTOV DOPLŇAJÚCEHO PEDAGOGICKÉHO ŠTÚDIA NA SLOVENSKEJ POĽNOHOSPODÁRSKEJ UNIVERZITE V NITRE
Určené	Pre študentov SPU
Vydavateľ	Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
Vydanie	Prvé
Vytlačené	November 2020
Náklad	100 kusov
Počet strán	96
AH-VH	4,71-4,89
Tlač	Vydavateľstvo SPU v Nitre
ISBN 978-80-552-2239-4	Cena 1,70 €

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.
Za odbornú náplň vydania zodpovedajú autori.

